

FIDEA vetoaa Yrkeshögskolan Novian teatteri-ilmaisun ohjaaja -koulutuksen resurssien säilyttämiseksi

Novia on Suomen ainoa ruotsinkielinen teatteri-ilmaisun ohjaaja -koulutusta tarjoava oppilaitos. Tästäkin syystä sen toimintaedellytykset on turvattava.

Teatteritaiteen opetuksen tehtävä on kaksisuuntainen. Yhtäältä opetus mahdollistaa opiskelijan persoonallisuuden kehittymisen ja toisaalta perehdyttää teatteritaiteeseen taiteen lajina. Näistä teatteritaiteen opetuksen tehtävistä on johdettavissa ammattiin valmistavan opetuksen sisällöllisesti olennaiset kulmakivet: teatteritaiteen tiedon tuottamisen metodit ja teatteritaiteen työelämän simulointi.

Teatteritaiteen tiedon tuottaminen perustuu holistiselle ihmiskäsitykselle. Tiedon muodostuminen tapahtuu seuraavien viiden olosuhteen toteutuessa samanaikaisesti: ajallisuus, tilallisuus, kehollisuus, toiminnallisuus ja sosiaalisuus. Kansankielisemmin ilmaistuna, ryhmä toimii sovittuna aikana sovitussa paikassa. Teatteritaiteen esteettisessä viitekehityksessä saatetaan käyntiin tutkimuksia: toiminnallisia kokeita ja kokemuksellisia prosesseja. Nämä ovat samanaikaisesti sekä oikeita että fiktiivisiä kohtaamisia, joissa tekijät elävät todeksi ihmisten ja asioiden välisiä suhteita ja joissa näitä kokemuksia havainnoidaan ja reflektoidaan. Pienin tarkasteltava yksikkö ei ole yksilö vaan kaksilo. On kyse suhteista ja suhteellisuudesta. Prosessin aikana tekijät ja tekijöiden tarkkailijat kysyvät intuitiivisesti itseltään mm.: Mitä minä tekisin jos olisin hänen saappaissaan? Mitkä hänen motiivinsa ovat? Mitkä minun motiivini olisivat?

Yllä on lyhyesti kuvattu miksi draama- ja teatteriopetuksessa lähiopetus ja fyysinen läsnäolo ovat ensiarvoisen tärkeitä oppimisen kannalta. Teatteritaiteen oppimisen **metataidoja** ovat muun muassa:

- vuorovaikutuksen monitahoisuuden ja kerroksellisuuden syvällinen ymmärtäminen,
- luottamuksen merkityksen ymmärtäminen inhimillisessä toiminnassa,
- useiden totuuksien ja näkökulmien tasa-arvon ymmärtäminen,
- myötätunnon ja empatian merkityksen ymmärtäminen inhimillisen yhteistyön ja yksilön psyykkisen hyvinvoinnin kannalta,
- moraalien vahvistumisen ja tunteiden roolin ymmärtäminen ihmisen valinnoissa ja päätöksenteossa,
- kuvittelukyvyyn ja luovuuden synnyn ymmärtäminen ja luovuuden esteiden madaltaminen.

Nämä kaikki ovat mm. Sitran julkaisemien megatrendien mukaisia tavoitelluimpia tulevaisuuden työelämän taitoja. Näitä edellytetään kaikilta työntekijöiltä alasta riippumatta.

Opiskelu työelämää simuloivissa oppimisympäristöissä antaa **praktisen ammattitaidon**.

Teatteritaiteen opiskelijoiden on voitava opiskella työskentelyyn sopivassa studiossa ja näyttämöllä ja toteuttaa esityksiä valmiiksi saakka. Tuotantoprosessin aikana teatteriesityksen valmistamisen kaikki työvaiheet ja teatterialan ammattilaisten työnkuvat ja työn tekemisen edellytykset tulevat näkyviksi

ja konkreettiseksi. On tärkeää tunnistaa ja tunnustaa, että teatteri on moniammatillinen ja työvoimavaltainen ala.

Kaikki opetus ja kasvatustyö on tavoitteellista toimintaa. Oli kyse minkä ikäisistä oppijoista tahansa, opettaja on oppimisprosessin kompassi. Oppimisen suuntaaminen on opettajan tehtävä. Teatteritaiteen opettajan roolissa korostuu ryhmän ohjaaminen, mikä vaatii opettajan aktiivista läsnäoloa. Lähiopetuksesta vähentäminen ei tarkoita ainoastaan ihmisten fyysistä poissaoloa, vaan teatteritaiteen tiedon olemuksen poistamista. Teatteritaiteen lisäksi myös muissa näyttämötaiteissa - aivan kuten joukkueurheilussakin - ryhmän jäsenet ovat kietoutuneet ja sitoutuneet toistensa läsnäoloon. Lähiopetuksen määrää vähentävät toimenpiteet teatteritaiteen opetuksessa pinnallistavat opetusta ja oppimista. Teatteritaiteen didaktiikka perustuu läsnäololle ja sitä kautta saavutetulle kokemukselliselle ja yhteiselle tiedolle. Ymmärrys on syvää - ei nopeaa, pysyvää - ei jatkuvasti muuttuvaa. Se on kollektiivista - ei vain yksilöllistä.

Koulu ja koulutuspolitiikka heijastelee yhteiskunnan arvoja. Koulujenkin toimintaa pyritään *tehostamaan ja nopeuttamaan*. Vaikka tämä koskee Yrkeshögskolan Noviaakin, toivomme, että se pitäisi kaikin keinoin kiinni teatteritaiteelle ominaisista arvoista. Teatterin resursseja ovat tila, aika ja ihmiset. Nämä resurssit teatteri palauttaa yhteiskuntaan. Teatteri-ilmaisun ohjaajat toimivat teatteritaiteen ja opetusalan (varhaiskasvatustyö, peruskoulut, toisen asteen koulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystoimi) lisäksi eri ammattialoilla ja yrityksissä. He toimivat myös eri organisaatioihin kytkeytyvissä hankkeissa ja soveltavat teatterilähtöisiä työmenetelmiä yhteisöjen kehittämiseen.

Teatteritaiteen opetuksessa paras laadunvarmistuksen tausta on lähiopetuksen määrä. FIDEA vetoaa Novian teatteri-ilmaisun ohjaaja -koulutusohjelman nykyisten resurssien säilyttämisen puolesta.

Helsingissä 19.2.2020

Susanna Metsälä
FIDEAn puheenjohtaja